



Prof. Eugene N. Parker, legenda fizike Sunca, koji je prvi predložio koncept sunčevog vjetra i po kojemu je nazvana misija Parker Solar Probe, preminuo je 15. ožujka u dobi od 94 godine. Njegov veliki doprinos području fizike Sunca sažeta je u osmrtnici koju je objavilo Sveučilište u Chicagu:

“Parker je bio međunarodno poznat po tome što je predložio koncept sunčevog vjetra – ideju koja je isprva naišla na skepticizam čak i otvoreno ismijavanje. Kasnije se pokazalo da je teorija točna, čime je kompletno preoblikovana naša slika svemira i Sunčevog sustava. Parker je nastavio s revolucijom u polju astrofizike, razotkrivajući složenu fiziku iza magnetskih polja u svemiru i dinamike plazme. U kolovozu 2018., u dobi od 91 godine, postao je prva osoba koja je svjedočila lansiranju letjelice koja je nazvana po njemu.

Rođen 1927. u Houghtonu, Michigan (SAD). 1948. završio je preddiplomski studij fizike na Sveučilištu Michigan State, a doktorirao na Caltechu 1951. Proveo je neko vrijeme kao predavač i docent na Sveučilištu Utah prije nego što je 1955. prihvatio poziciju na Sveučilištu Chicago, gdje je ostao do kraja svoje karijere.

Godine 1957. Parker je bio mladi docent kada je skrenuo pozornost na temperaturu korone sunca. Kroz matematičke proračune utvrdio je da bi uvjeti u koroni trebali proizvesti nadzvučni protok čestica s površine Sunca. Ideja je bila oštro kritizirana. “Prvi recenzent je napisao: ‘Pa, predlažem da Parker ode u knjižnicu i pročita o toj temi prije nego što pokuša napisati članak o tome, jer je ovo potpuna glupost’,” rekao je Parker za UChicago News 2018. Rad možda ne bi bio objavljen da nije bilo Parkerovog kolege sa Sveučilišta, Subrahmanyana Chandrasekhara. Uredniku časopisa i budućem nobelovcu Chandrasekharu ta se ideja također nije svidjela – ali nije mogao pronaći nedostatak u Parkerovoj matematici, pa je nadjačao recenzente i objavio rad. Ubrzo nakon toga, 1962. godine, NASA-ina letjelica Mariner II doletjela je do Venere i naišla na stalan tok čestica. Ovaj tok, nazvan sunčev vjetar, pokazao se nevjerojatno utjecajnim na cijeli Sunčev sustav, uključujući naše živote na Zemlji.

Tijekom svoje karijere, Parker je također proučavao kozmičke zrake i magnetska polja galaksija, među mnogim drugim srodnim temama. Njegove temeljne ideje uključuju podrijetlo magnetskih polja, poznato kao teorija dinamo; brzo rasipanje magnetskih polja; struktura magnetiziranih udarnih valova; i difuziju kozmičkih zraka visoke energije. Mnogi astrofizički koncepti nazvani su

njegovim imenom: Parkerova nestabilnost, koja opisuje magnetska polja u galaksijama; Parkerova jednadžba, koja opisuje čestice koje se kreću kroz plazmu; Sweet-Parkerov model magnetskih polja u plazmi; Parkerova granica na tok magnetskih monopola.

Godine 2017. NASA je objavila da svoju znamenitu solarnu misiju imenuje po Parkeru kao priznanje za njegov doprinos području heliofizike. Ujutro 12. kolovoza 2018. Parker je bio na Cape Canaveralu s tri generacije svoje obitelji kako bi svjedočio lansiranju svoje imenjakinje Parker Solar Probe, koja je od tada izvršila višestruke okrete oko Sunca i prikupila izvanredne podatke.” [tekst odabran iz [nekrologa](#) objavljenog u uChicago news]